

A Fővárosi Ítéltábla a Tetlák Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Tetlák Krisztina ügyvéd) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, dr. Pokó Diána ügyvéd (...) által képviselt alperes neve „f.a.” (...) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. október 13. napján kelt 3.P...../2013/11. számú ítélete ellen az alperes 12. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes 432.500 (Négyszázharminckettőezer-ötszáz) forint kártérítés megfizetése iránti keresetét elutasítja, a felperesnek járó elsőfokú perköltséget 45.000 (Negyvenötezer) forintra leszállítja, a feljegyzett elsőfokú illetékről pedig akként rendelkezik, hogy a felperes 26.000 (Huszonhatezer) forintot, az alperes 51.900 (Ötvenegyezer-kilencszáz) forintot köteles megfizetni az államnak külön felhívásra. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetékből a felperes 34.600 (Harmincnégyezer-hatszáz) forintot az alperes 69.200 (Hatvankilencezer-kétszáz) forintot köteles megfizetni az államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy a felperes által magyarra fordított S. L.: I.W. azaz „A” című regény felperesi fordításban való felhasználását hagyja abba, egyben eltiltotta a további jogsértéstől.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt szolgáltatson adatot a felperesnek a fenti regény felhasználásában résztvevőkről és a felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról.

Kötelezte az alperest továbbá, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 865.000 forint gazdagodás visszatérítését és annak 2013. április 7. napjától a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamatát, továbbá 432.500 forint kártérítést és annak 2013. július 13. napjától a kifizetés napjáig járó, a régi Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamatát és 65.000 forint perköltséget. Végül arra kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra az állam javára fizessen meg 98.900 forint illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a felperes 2009. július 13-án a perben nem álló Sz. K. Kft-vel műfordításra és annak felhasználására szerződést kötött S. L.: I.W. azaz „A” című regénye lefordításával és kiadásával kapcsolatban. A felperes a regényt lefordította, azt a kiadó elfogadta, a felperesnek azonban a kiadó a szerzői díjat többszöri felhívás és eljárások ellenére sem fizette meg, ennek következtében a felperes a szerződéstől a 2013. május 9-én kelt levelével elállt. 2013 év elején a felperes tudomására jutott, hogy az alperes könyvesboltjában árusítja a regény lefordított

változatát. Az alperes részére 2013. április 7-én előbb e-mailt küldött, amelyben tájékoztatta a regénnyel kapcsolatos szerzői jogi problémákról, majd 2013. május 30-án egyezségi ajánlatot is tartalmazó felszólító levelet küldött az alperes részére. Az alperes a válaszában arra hivatkozott, hogy ő a regényt bizományosi jogviszonyban vette át a Sz. K. Kft-től és a K. Ny. Kft-től, akik kijelentették, hogy a szerzői jogok rendezettek.

A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését a regény felhasználásának abbahagyására és eltiltását a további jogsértéstől, adatszolgáltatásra kötelezését a könyv felhasználásában résztvevőkről és a felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról, továbbá 865.000 forint gazdagodás, valamint 432.500 forint kártérítés és járulékai visszatérítésére kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a Sz. K. Kft. az alperes részére jogosultság nélkül engedte át a terjesztés jogát. A szerződés 4 évre szólt, annak lejárta után csak a szerző engedélyével terjeszthette volna tovább a művet a Sz. K. Kft., ilyen engedélyt azonban a felperestől nem kért. Gazdagodás visszatérítéseként a csatolt szerződés alapján járó 28.000 forint/ív szerzői díja megtérítését kérte, előadva, hogy egy ív 40.000 db leütésnek számít, a perbeli könyv pedig 1.231.907 leütést tartalmaz, így az 30,8 ívnek felel meg, ezt 28.000 forinttal szorozva alakul ki a gazdagodás 865.000 forintos összege. A kártérítés tekintetében arra hivatkozott, hogy a szerződés 4 éves lejártát követően 2013. július 13. napja után, amennyiben a könyv újabb 4 éves felhasználására kötött volna szerződést, úgy a szakmában szokásos díj az eredeti díj 50%-át tette volna ki. Mivel a könyvet az alperes értékesítette, így a felperesnek nem volt alkalma arra, hogy annak felhasználásával kapcsolatban más kiadóval szerződjön, ezért bevételkiesése keletkezett.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a regényt bizományosi jogviszony keretében vette át a Sz. K. Kft-től és a K.Ny. Kft-től, akik annak per-, teher- és igénymentességéről nyilatkoztak, az alperesnek pedig nem volt tudomása a levélben említett körülményekről.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (1) bekezdésére, 23. §-ának (1) bekezdésére, 42. §-ának (1) bekezdésére, 46. §-ának (3) bekezdésére és 94. §-ának (1) bekezdés b), d) és e) pontjára alapította.

Megállapította, hogy a felperes felhasználási szerződéssel igazolta, hogy a perbeli művet ő fordította, a fordításnak a szerződés szerinti jogdíját is alátámasztotta. Számlával és internetes hirdetéssel tanúsította az alperesi forgalmazás tényét, amelyet egyebekben az alperes sem vitatott. A könyv forgalmazásával megvalósult a mű felhasználása, méghozzá az Szt. 23. §-a szerinti terjesztéssel való felhasználás, amely után a 42. § értelmében a felhasználó köteles díjat fizetni.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes azon védekezését, miszerint bizományosként végzett a perbeli művel kapcsolatos forgalmazási tevékenységet, mivel az Szt. 46. §-ának (3) bekezdése szerint ha a szerző hozzájárulása nélkül száll át a felhasználásra szóló engedély, úgy a jogszerző és az eredeti felhasználó egyetemlegesen felelnek a szerző irányában. A felperes felhívta az alperes figyelmét a szerzői jog rendszertlenségére, ennek ellenére az alperes folytatta a jogsértő magatartást, így a saját felelőssége is megáll. Az eredeti felhasználásra szóló szerződés lejártát követő további jogtalan felhasználás tekintetében pedig a korábbi felhasználó már semmilyen jogot nem adhatott tovább.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott, az alperest az Szt. 94. §-a alapján kötelezte a jogsértő forgalmazás abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől, valamint teljesítette az adatszolgáltatás iránti kérelmet is. A gazdagodás és a kártérítés összegét az

alperes érdemben nem vitatta, így az elsőfokú bíróság a szerződésre és a fordításban alkalmazott gyakorlatra hivatkozással azokat aggálytalanul elfogadta.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Továbbra is arra hivatkozott, hogy a bizományosi jogviszony alapján az alperes nem vált a felperes által hivatkozott könyvek felhasználójává, azok értékesítésére a megbízókkal - nevezetesen a Sz. K. Kft.-vel és a K. Ny. Kft.-vel - kötött bizományosi szerződés alapján volt jogosult. A megbízók tájékoztatása alapján a mű per-, teher- és igénymentes volt, ezért az alperesnek nem volt oka azt feltételezni, hogy a megbízók által átadott árukra harmadik személyek igényt támaszthatnak. Az alperes a tőle elvárható magatartást tanúsította, a bizományosi jogviszonyból fakadó szerződéses kötelezettségének eleget tett, amely alapján felhasználónak nem tekinthető, ezért a felperes keresete elutasításának van helye. Kártérítéssel különösen nem tartozik, mert úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, hiszen a kiadó nyilatkozatának ellenkezőjét egyetlen körülmény sem támasztotta alá, és a könyvek értékesítése során 2013 évig a felperes sem jelezte igényét. A felperes az igényérvényesítéssel több mint 3 évet várt, azaz indokolatlanul hosszú ideig késlekedett, így az esetlegesen őt ért kár megtérítésére az alperestől nem tarthat igényt. A felperes továbbá az őt ért kár nagyságát nem bizonyította, csupán a szakmai körökben megszokott gyakorlatra hivatkozott és azt sem igazolta, hogy igényével milyen oknál fogva késlekedett több mint 3 évig. Mindezek alapján a felperes a kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget, ezért az alperes kártérítésre nem kötelezhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást nagyobb részt feltárta, és annak alapján részben helytálló döntést hozott. Ítélete indokait a Fővárosi Ítéltábla szükségesnek tartja kiegészíteni, illetve pontosítani az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállási része nem ismerteti a felperes és a Sz. K. Kft. között 2009. július 13-án létrejött felhasználói szerződést, amelyben - annak 3. és 5. pontja szerint - a felperes négy év időtartamra kizárólagos felhasználási jogot biztosított a kiadó számára, amely időtartam alatt a kiadó jogosult volt a perbeli művet az általa meghatározott kivitelben és példányszámban többször kiadni a szerződésben foglalt díjazás - 28.000 Ft + áfa / szerzői ív (40.000 leütés) - ellenében.

Nem ismerteti továbbá az ítélet a Sz. K. Kft. és az alperes között 2010. január 1-jén Pécsen létrejött, kizárólagos terjesztésre vonatkozó Bizományosi Szerződést, amely szerint az alperes jogosulttá vált a kiadvány szerződés hatálya alatti kizárólagos terjesztésére a magyar könyvpiac kis- és nagykereskedői számára. Ennek 7. pontjában a Sz. K. Kft. kötelezettséget vállalt arra, hogy az általa bizományba adott áruk per-, teher- és igénymentesek, azok terjesztésére és értékesítésére vonatkozó szerzői jogi - személyhez fűződő és vagyoni jogi - jogosítványokkal rendelkezik.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekkel az elsőfokú ítélet indokolásának tényállási részét kiegészíti.

A kiegészített tényállás alapján az állapítható meg, hogy a felperes mint szerző a Sz. K. Kft.-vel felhasználási szerződést kötött az általa fordított mű kiadására, a kiadói jog pedig az Szjt. 56. §-ának (1) bekezdése szerint magában foglalja a terjesztés - forgalomba hozatal - jogát is.

Az Szjt. 23. §-ának (1) bekezdése alapján a szerző kizárólagos joga, hogy művét terjessze, és hogy erre másnak engedélyt adjon, mely rendelkezés következtében erre irányuló kifejezett kikötés hiányában a felhasználási szerződés nem jogosította fel a kiadót arra, hogy a további felhasználásra engedélyt adjon harmadik személynek. A bizomány olyan további felhasználási mód, amelyre a fentiek értelmében a kiadó jogosultsággal nem rendelkezett, a mű bizományba adására tehát a felperes engedélye nélkül került sor. Az engedély nélküli felhasználás jogsértő, ezért helytállóan alkalmazta az elsőfokú bíróság az Szjt. 94. §-ának (1) bekezdés b), d) és e) pontjában írt, felperes által kért objektív szankciókat az alperessel szemben az Szjt. 46. §-ának (3) bekezdése alapján.

Nem volt osztható azonban az álláspontja az Szjt. 94. § (2) bekezdése szerinti kártérítési igény tekintetében. Bár helyesen állapította meg, hogy az alperes ismertett magatartása jogellenes volt, a másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az alperes a perben sikerrel mentette ki magát a kártérítési felelősség alól. A bizományi szerződésben a kiadó garantálta a kiadvány per-, teher- és igénymentességét, és egyéb körülmények sem utaltak arra, hogy a perbeli mű forgalmazása más jogába ütközne, az értékesítés során tehát az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, a felperes kártérítés megfizetése iránti keresetét elutasította, a felperesnek járó elsőfokú perköltséget a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányára tekintettel 45.000 forintra leszállította, a feljegyzett elsőfokú illetékekről pedig az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése értelmében akként rendelkezett, hogy abból a felperes 26.000 forintot, az alperes 51.900 forintot köteles megfizetni az államnak külön felhívásra, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A kisebb részben eredményesen fellebbező alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú részperköltség megfizetésére.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén és a Pp. 81. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. szeptember 1.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Kincses Attila s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: